

Spółdzielcza Grupa Bankowa

**Informacje z zakresu profilu ryzyka
i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Ruścu
według stanu na dzień 31.12.2016
roku**

Wprowadzenie

Podstawa sporządzenia informacji

Niniejsza informacja została opracowana w celu realizacji polityki informacyjnej Banku poprzez udostępnienie osobą zewnętrzną, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynków finansowych, aktualnej i wiarygodnej informacji na temat Banku, umożliwiającej pełną ocenę jego stabilności finansowej jak i również wypełnienia postanowień wynikających z obowiązujących aktów prawnych.

I. Informacje ogólne:

1. Bank Spółdzielczy w Ruścu, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Ruścu, ul. Wieluńska 42, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2016 roku, zwany dalej dniem sprawozdawczym.
2. Bank Spółdzielczy w Ruścu jest zarejestrowany w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieście w XX Wydziale Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000143879. Jednostce nadano numer statystyczny REGON 000502782 oraz NIP 8321001912.

W 2016 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:

- Centralę przy ul. Wieluńskiej 42 w Ruścu,
- Oddział przy ul. Piotrkowskiej 19A w Kielczygłowie,
- Oddział w Mokrsku 269

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

3. Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

II Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposoby ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Ruścu”

Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- 1) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem;
- 2) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
- 3) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku;
- 5) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka – apetyt na ryzyko;
- 6) organizację systemu informacji zarządczej.

1. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych, ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
2. W celu przeprowadzania procesów wymienionych w ust. 1 realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
3. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

4. Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.
5. Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:
 - 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
 - 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
 - 3) system limitów ograniczających ryzyko;
 - 4) system informacji zarządczej;
 - 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.
6. Do podstawowych istotnych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:
 - 1) ryzyko kredytowe,
 - 2) ryzyko koncentracji,
 - 3) ryzyko płynności,
 - 4) ryzyko stopy procentowej,
 - 5) ryzyko kapitałowe
 - 6) ryzyko operacyjne,
 - 7) ryzyko braku zgodności.

Ryzyko kredytowe w tym koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują :

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 5%.
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30 %;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB;)
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym,
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 60% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% uznanego kapitału,
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- 4) dywersyfikacja ryzyka koncentracji geograficznej Banku poprzez rozwój sieci i tworzenie placówek poza dotychczasowym terenem działania.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 2% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 60% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza:
 - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - c) wskaźniki wymienione w lit. a-b mogą ulec:
 - podwyższeniu o 5p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 1 roku lub miejscem zamieszkania klienta jest gmina wiejska,
 - obniżeniu o 5p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 5 lat lub miejscem zamieszkania klienta jest miasto powyżej 50 tys. mieszkańców,
 - pozostają bez zmian – w pozostałych przypadkach;
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
 - a) 80% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,

- b) 90% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
 - c) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej,
 - d) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
 - e) wskaźniki wymienione w lit. a-d ulegają obniżeniu o 5 p.p. jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat.
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 30 lat,
 - 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
 - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
 - b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o maksymalnie 20 % i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania.
- Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:
- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
 - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
 - 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 4 % całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
 - 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 50 % ich udziału w portfelu kredytowym.
- Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 30 lat;
 - 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza:
 - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - c) wskaźniki wymienione w lit. a-c mogą ulec:

- podwyższeniu o 5p.p.- jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 1 roku lub miejscem zamieszkania klienta jest gmina wiejska,
- obniżeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 5 lat, lub miejscem zamieszkania klienta jest miasto powyżej 50 tys. mieszkańców, lub zdolność kredytowa klienta, który nie współpracował z Bankiem została oceniona na podstawie oświadczenia.

Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:

- Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym;
- Wiceprezes ds. handlowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem kredytowym;
- Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego.

Dział Kredytów w Centrali oraz w Oddziałach wykonują zadania związane z pozyskaniem klienta, analizą wniosku kredytowego, wydaniem propozycji decyzji analizowanego wniosku kredytowego i przekazaniem rekomendacji, zgodnie z obowiązującymi w banku kompetencjami kredytowymi, odpowiednim osobą celem podjęcia decyzji kredytowej.

Komórka monitorująca ryzyko pojedynczej transakcji wykonuje zadania związane z badaniem terminowości spłat, ocenę sytuacji ekonomiczno- finansowej kredytobiorcy oraz ocenę skuteczności zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego w zakresie całego portfela kredytowego dokonuje Dział Analiz i Ryzyk Bankowych oraz Informatyki.

Raporty obejmują:

- analizy produktowo branżowe, analizy wg. klas ryzyka, analizy znaczących i dużych zaangażowań,
- analizy wskaźnikowe ryzyka kredytowego (poziom kredytów zagrożonych, ogółem oraz w poszczególnych segmentach klientów, produktach, branżach, stopień pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych itp.)
- testy warunków skrajnych,
- analizy stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów
- poziom i dynamikę kredytów udzielonych członkom Zarządu Banku i organów statutowych oraz osobom na kierowniczych stanowiskach.

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;

- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym sprawuje Wiceprezes ds. finansowych. Za monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu ryzyka operacyjnego odpowiedzialny jest Dział analiz i ryzyk bankowych oraz informatyki.

Kierujący poszczególnymi jednostkami/komórkami organizacyjnymi pełnią rolę właścicieli ryzyka i są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych im jednostkach.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest wspomagany programem informatycznym.

Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust. 3;
- 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
- 5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- 6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- 7) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 8) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;

- 9) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

Członek Zarządu Główny Księgowy w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem płynności;

Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności.

Zadania związane z zarządzaniem płynnością bieżącą, krótkoterminową i długoterminową realizuje komórka sprawozdawcza, która odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów w tym zagospodarowanie nadwyżek środków.

Zadania związane z identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem ryzyka płynności wykonuje Dział Analiz i Ryzyk Bankowych oraz Informatyki.

Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 7% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) ograniczanie ryzyka opcji klienta poprzez stosowanie opłat za opcję, zwłaszcza dla możliwości zerwania depozytu przed umownym terminem;
- 5) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Nadzór nad identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem sprawuje Wiceprezes ds. finansowych, natomiast zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem wykonuje Dział Analiz i Ryzyk Bankowych oraz Informatyki.

Analizy ryzyka stopy procentowej obejmują:

- strukturę bilansu z punktu narażenia na ryzyko stopy procentowej
- analiza marży i jej wpływu na wynik
- analiza luki stopy procentowej
- analiza wskaźników ekonomicznych i realizacji limitów
- raport z wykonania testów warunków skrajnych

Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie, 13,25%;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 10,25%
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 5,75%
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 75%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 10,66%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 80% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 70% nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, Bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, i operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 3, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

W procesie monitorowania i raportowania ryzyka kapitałowego uczestniczą:

Dział analiz i ryzyk bankowych oraz informatyki który :

- 1) monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
- 2) ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
- 3) wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
- 4) ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- 5) opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;

- 6) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka, w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
- 7) opracowuje informację zarządczą z zakresu kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego;
- 8) opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- 9) monitoruje poziom adekwatności kapitałowej.

Komórka księgowości, rozliczeń, sprawozdawczości

- 1) gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- 2) opracowuje informację zarządczą z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
- 3) może wносить propozycje zmian do procedur wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

System informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych;
- 2) poziomu uznanego kapitału;
- 3) poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem;
- 4) poziomu i struktury kapitału wewnętrznego;
- 5) wyników testów warunków skrajnych;
- 6) realizacji przyjętych limitów alokacji;
- 7) realizacji planu kapitałowego.

Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzykiem braku zgodności oznaczają:

- 1) efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- 2) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 3) dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 4) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Za całość koordynacji procesu zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności, jak też za nadzór nad działaniami osoby ds. ryzyka braku zgodności odpowiada Prezes Zarządu. Raporty o ryzyku braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą czynności podejmowanych w celu zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania.

Raporty z ryzyka braku zgodności zawierają:

- 1) zidentyfikowane ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka, w tym informacje o zmianie profilu ryzyka;
- 2) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- 3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie.

Szczegółowy opis procesów raportowania monitorowania i pomiaru ryzyka zawierają Zasady zarządzania poszczególnymi w/w ryzykami. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego zawiera Instrukcja sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Ruścu.

Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku zawiera opublikowana na stronie internetowej Banku „Polityka przestrzegania zasad ładu korporacyjnego”.

7. W procesie zarządzania ryzykiem Banku uczestniczą:
 - 1) Rada Nadzorcza;
 - 2) Zarząd
 - 3) komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) odpowiedzialne za
 - a) sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
 - b) zarządzanie nadwyżką środków,
 - c) sprzedaż kredytów,
 - d) identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
 - e) pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego,

Rada Nadzorcza Banku

- 1) zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwości do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) planowania i zarządzania kapitałowego;
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
- 5) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 6) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 7) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
- 8) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 9) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia

- Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
- 10) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd:

- 1) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
- 2) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 3) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
- 5) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 6) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 7) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 8) zapewnienia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
- 9) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- 10) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 11) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku.

Komórki organizacyjne

1. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.
2. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.
3. Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje Dział analiz i ryzyk bankowych oraz informatyki, który na dzień sprawozdawczy roku obejmował swoim zakresem monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyk oraz adekwatności kapitałowej.

III. Fundusze własne:

Wysokość funduszy własnych Banku wyliczana jest zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV).

Fundusze własne Banku obejmują:

- 1) kapitał Tier I
- 2) kapitał Tier II

Główne zmiany uwzględniające stanowisko KNF, co do sposobu zaliczania do kapitału uznanego polegają na :

1. uznaniu funduszu udziałowego w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:
 - 1) podstawą obliczeń do wyznaczenia podstawy amortyzacji jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12. 2011 r.;
 - 2) kwota, o której mowa w pkt 1, jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013;
 - 3) każdego roku, począwszy od początku 2014 r., podstawa amortyzacji jest umniejszana (amortyzowana) o wartość stanowiącą iloczyn podstawy amortyzacji oraz ustalonej przez KNF stawki amortyzacji wynoszącej w kolejnych latach odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015 r. do 2021 r. oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 r.;
 - 4) jeżeli w kolejnych - po roku 2013 - latach miały miejsce dalsze pomniejszenia podstawy amortyzacji, to za każdym razem, ustalana jest nowa podstawa amortyzacji poprzez odjęcie od podstawy amortyzacji wyznaczonej zgodnie z pkt 1 – 2 kwoty tych pomniejszeń; nowa podstawa amortyzacji obowiązuje od daty dokonanego pomniejszenia;
 2. przyjęciu funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego w wartości 60%, po uwzględnieniu 40% amortyzacji.
1. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2016 roku.

Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	7 524845,97
Kapitał Tier 1	7 232 377,00
Kapitał podstawowy CET1	7 232 377,00
Fundusz udziałowy - cała wartość ujmowana w bilansie	686100,00
Fundusz udziałowy w ramach korekt okresu przejściowego	391260,00
Kapitał rezerwowy	7036785,07
Zyski zatrzymane	
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	169 397,55
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	- 4837,63
(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier 1	
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał podstawowy Tier 1	

(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1	- 67759,02
Inne pozycje lub korekty kapitału podstawowego Tier 1 - nie ujęte powyżej	
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	-
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier 1 podlegających zasadzie praw nabytych	
(-) Instrumenty w dodatkowym kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w dodatkowym kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2	
Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał dodatkowy Tier 1 (odliczenie w kapitale podstawowym Tier 1)	
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier 1 - nie ujęte powyżej	
Kapitał Tier 2	-
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych	
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej	
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier 2	
Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 (odliczenie w kapitale dodatkowym Tier 1)	
Inne pozycje lub korekty kapitału Tier 2 - nie ujęte powyżej	

3. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

IV Adekwatność kapitałowa

1. Metody wyliczania ekspozycji na ryzyko oraz wymogów kapitałowych minimalnych i wewnętrznych zawierają „Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w

Banku Spółdzielczego w Ruści” , „Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczego w Ruści” oraz „Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczego w Ruści”.

Bank Spółdzielczy w Ruści stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych :

- metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego
- metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego

Bank stosuje współczynnik wsparcia, dla MŚP o którym mowa w § 501 Rozporządzenia CRR

Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości, Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619

2. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z kategorii ekspozycji.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2016 r. w zł
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	68769
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
4.	Ekspozycje wobec instytucji	0
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	703839
6.	Ekspozycje detaliczne	747371
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1259779
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	41683
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
10.	Ekspozycje kapitałowe	43231
11.	Inne ekspozycje	170263
RAZEM		3034935

Największy wymóg kapitałowy Bank Spółdzielczy w Ruści zobowiązany jest utrzymać na pokrycie ryzyka związanego z ekspozycjami zabezpieczonymi na nieruchomościach, co wynika ze stosowanej w Banku polityki zabezpieczeń, a pośrednio z przyjętej metodologii klasyfikacji ekspozycji kredytowych według wag ryzyka.

3. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka:

Wyszczególnienie	Kwota
ryzyko kredytowe	3034935
regulacyjny wymóg kapitałowy	3034935
dodatkowy wymóg kapitałowy	
ryzyko operacyjne	540477
regulacyjny wymóg kapitałowy	540477
dodatkowy wymóg kapitałowy	
ryzyko koncentracji	13127
ryzyko płynności	
ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	
ryzyko kapitałowe	
całkowity wymóg kapitałowy	3575412
kapitał wewnętrzny	3588539
współczynnik kapitałowy CET 1	16,84%
współczynnik kapitałowy Tier 1	16,84%
całkowity współczynnik kapitałowy	16,84%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	16,78%

W celu ustalenia łącznej wartości oszacowanych wymogu kapitałowego, Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk dotyczących zarówno regulacyjnych wymogów kapitałowych, jak i wymogów z tytułu pozostałych ryzyk. Suma wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka stanowi sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy.

Łączna wartość wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31.12.2016 rok wynosiła 3588539 zł. co stanowi 47,69 % dostępnego kapitału (ustalony limit - 75% funduszy własnych)

4. Wymogi z tytułu bufora antycyklicznego

Komisja Nadzory Finansowego w 2016 roku nie wyznaczyła dla Banków wymogu z zakresu bufora antycyklicznego.

V Ryzyko kredytowe

1. Do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, której dotyczy niewykonania zobowiązania, jeżeli przeterminowanie przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 zł, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3000 zł. W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada więcej niż jedną ekspozycję i jedna z nich staje się przeterminowana tylko tę należy zakwalifikować do klasy przeterminowanej.

Według stanu na dzień sprawozdawczy Bank stosował definicje dla celów rachunkowości należności przeterminowanych i zagrożonych w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe.

Jako ekspozycję przeterminowaną bank uznaje należność z tytułu kapitału lub odsetek z opóźnieniem płatności przekraczającej 90 dni w stosunku do terminu pierwotnego, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 zł, zaś w przypadku pozostałych klas ekspozycji, przeterminowana kwota przekracza 3000 zł.

Jako należności zagrożone Bank uznaje:

- 1) w odniesieniu do ekspozycji inne niż detaliczne:
 - a) ekspozycje kredytowe „poniżej standardu” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe według dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;
 - b) ekspozycje kredytowe „wątpliwe” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy,
 - ekspozycje według dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały;
 - c) ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe według dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się nieodwracalnie uniemożliwiając spłacanie długu,
 - ekspozycje kredytowe według dłużników, w stosunku do których ogłoszono upadłość,
 - ekspozycje kredytowe według dłużników, przeciwko którym bank złożył wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
 - ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego
 - ekspozycje kredytowe według dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.
- 2) w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów i pożyczek detalicznych:
 - a) ekspozycje kredytowe „normalne” – obejmujące ekspozycje w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy,
 - b) ekspozycje kredytowe „stracone” - obejmujące:
 - ekspozycje w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe według dłużników, przeciwko którym bank złożył wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
 - ekspozycje kredytowe według dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.

Dla potrzeb wyliczania odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwej”, lub „straconej” stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe.

2. Bank w swoich analizach uwzględnia ryzyko geograficznego. Podstawą zakwalifikowania ekspozycji kredytowej do danego regionu geograficznego jest adres zamieszkania – w przypadku osób fizycznych lub adres siedziby firmy - w przypadku podmiotów gospodarczych.
Bank Spółdzielczy w Ruścu dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na poszczególne regiony geograficzne i ustala limity według powiatów i są nimi:
- 1) Powiat bełchatowski
 - 2) Powiat pajęczański
 - 3) Powiat wieluński
- W 2016 roku wyznaczone limity nie zostały przekroczone.
3. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią (*liczoną jako suma stanów na koniec grudnia 2015r. oraz wszystkich kwartałów 2016 roku podzielona przez 5*) kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2015 roku do 31.12.2016 roku w podziale na kategorie przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2016 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2015r. do 31.12.2016r.
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	381233	347974
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	4298033	430481
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2334	2786
4.	Ekspozycje wobec instytucji	33728080	29309922
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	13113494	5589864
6.	Ekspozycje detaliczne	13716384	15139306
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	22271487	24430586
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	469554	627216
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0,00
10.	Ekspozycje kapitałowe	540388	621603
11.	Inne ekspozycje	3918220	3918183
RAZEM		92439207	80417921

Bank przyjmuje, iż kategorie ekspozycji, które stanowią więcej niż 20% portfela kredytowego wyznaczają istotne kategorie ekspozycji. Do istotnych kategorii ekspozycji zaliczane są zatem następujące kategorie:

- ekspozycje detaliczne,
- ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach

4. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów w rozbiciu na kategorie klasyfikacji ekspozycji.

4.1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł brutto
1.	Banki	33709313,20
	Należności normalne	33709313,20
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		33709313,20

4.2. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	4400269,14
	Należności normalne	4400269,14
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	3225086,12
	Należności normalne	3225086,12
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Osoby prywatne	26967043,44
	Należności normalne	26453044,21

	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	513999,23
5.	Rolnicy indywidualni	9487811,17
	Należności normalne	9224460,44
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	263350,73
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	388486,47
	Należności normalne	388486,47
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		44468696,34

4.3 Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	4300367,00
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	4300367,00

4.4 Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach (w wartościach nominalnych z przyznanymi liniami kredytowymi i gwarancjami) w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Rolnictwo, poza działami specjalnymi produkcji	9873928,25
	Należności normalne	9663411,67
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	210516,58
2.	Administracja publiczna i obrona narodowa	4300367,00
	Należności normalne	4300367,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Przetwórstwo przemysłowe	2659093,79
	Należności normalne	2659093,79
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Budownictwo	2338166,74
	Należności normalne	2338166,74
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
5.	Handel	1705850,42
	Należności normalne	1705850,42
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00

6.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	1500000,00 1500000,00 0,00 0,00
7.	Transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	1208418,47 1208418,47 0,00 0,00
8.	Działalność związana z zakwaterowaniami i usługami gastronomicznymi Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	1006136,35 1006136,35 0,00 0,00
9.	Inne (Pozostałe) Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	1075302,86 1075302,86 0,00 0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym z wyłączeniem osób prywatnych		25667263,88

5. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności (bez odsetek) w podziale na istotne kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela:

Istotne kategorie należności	Bez określone go terminu	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
1. Kasa i operacje i bankiem centralnym	2101047	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Należności od sektora finansowego: - pozostałe monetarne instytucje finansowe	3869514	22822000	7000000	100000	0	0	0	0	0	0
	3869514	22822000	7000000	100000	0	0	0	0	0	0
3. Należności od sektora niefinansowego : - przedsiębiorstwa - gospodarstwa domowe, - instytucje niekomercyjne	4346425	528042	1404087	2040215	4595171	5291984	11614639	7895606	5199921	1858866
	1656390	20104	91958	295812	310478	570748	1312770	146666	0	0
	2690035	507938	1284772	1744403	4255193	4677236	10169869	7590440	5199921	1858866
	0	0	27357	0	29500	44000	132000	158500	0	0
4. Instytucje samorządowe	0	0	55000	55000	123000	194640	3204000	668000	0	0
RAZEM	10316986	23350042	8459087	2195215	4718171	5486624	14818639	8563606	5199921	1858866

6. Struktura należności z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane (wartość bilansowa) w rozbiciu na istotne kategorie ekspozycji kredytowych według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawiają poniższe tabele.

Lp.	<i>Ekspozycje wobec instytucji</i>	Wartości w zł
1.	Należności normalne (wartość bilansowa) Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	33690857,01 0,00 0,00 17800,19
2.	Należności pod obserwacją (wartość bilansowa) Kredyty pod obserwacją Kredyty przeterminowane Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00
3.	Należności zagrożone (wartość bilansowa) Kredyty zagrożone Kredyty przeterminowane Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00
RAZEM (wartość bilansowa)		33708657,20
Lp.	<i>Ekspozycje wobec MiSP</i>	Wartości w zł
1.	Należności normalne (wartość bilansowa) Kredyty w sytuacji normalnej Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	4400269,14 4404925,65 0,00 24170,70 19514,19
2.	Należności pod obserwacją (wartość bilansowa) Kredyty pod obserwacją Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00
3.	Należności zagrożone (wartość bilansowa) Kredyty zagrożone Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00
RAZEM (wartość bilansowa)		4400269,14
Lp.	<i>Ekspozycje wobec przedsiębiorców indywidualnych</i>	Wartości w zł

1.	Należności normalne (wartość bilansowa)	3225086,12
	Kredyty normalne	3249226,65
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	25451,17
	Odsetki	1310,64
2.	Należności pod obserwacją (wartość bilansowa)	0,00
	Kredyty pod obserwacją	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
3.	Należności zagrożone (wartość bilansowa)	0,00
	Kredyty zagrożone	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
RAZEM (wartość bilansowa)		3043335,00
Lp.	<i>Ekspozycje osób prywatnych</i>	Wartości w zł
1.	Należności normalne (wartość bilansowa)	26453044,21
	Kredyty w sytuacji normalnej	26771435,49
	Rezerwy celowe	128743,29
	Korekta wartości	361188,25
	Odsetki	42796,97
2.	Należności pod obserwacją (kredyty i odsetki)	0,00
	Kredyty pod obserwacją	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
	Należności zagrożone (wartość bilansowa)	227675,14
	Kredyty zagrożone w tym:	430324,47
	Rezerwy celowe	286324,09
	Korekta wartości	6394,28
	Odsetki	90069,04
RAZEM (wartość bilansowa)		26680719,35
Lp.	<i>Ekspozycje wobec rolników indywidualnych</i>	Wartości w zł
1.	Należności normalne (wartość bilansowa)	9224460,44
	Kredyty w sytuacji normalnej	9291458,94
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	79860,74
	Odsetki	12862,24
2.	Należności pod obserwacją (wartość bilansowa)	0,00
	Kredyty pod obserwacją	0,00
	Kredyty przeterminowane	0,00

	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
3.	Należności zagrożone (wartość bilansowa)	201292,11
	Kredyty zagrożone	236228,52
	Rezerwy celowe	62058,62
	Korekta wartości	2481,35
	Odsetki	29603,56
RAZEM (wartość bilansowa)		9425752,55
Lp.	<i>Ekspozycje wobec jednostek samorządowych</i>	Wartości w zł
1.	Należności normalne (wartość bilansowa)	4300367,00
	Kredyty w sytuacji normalnej	4299640,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	3647,75
	Odsetki	4374,75
2.	Należności pod obserwacją (wartość bilansowa)	0,00
	Kredyty pod obserwacją	0,00
	Kredyty przeterminowane	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
3.	Należności zagrożone (wartość bilansowa)	0,00
	Kredyty zagrożone w tym	0,00
	Kredyty przeterminowane	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
RAZEM (wartość bilansowa)		3508390,00

7. Omówienie uzgodnienia zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zakwalifikowanymi do kategorii "pod obserwacją", „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe.

Zmiany w zakresie stanu rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości

Kategorie należności	Stan na 01.01.2016r.	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2016 r.
1	2	3	4	5	6
Należności normalne	100412,27	144502,38	0,00	116171,36	128743,29
- sektor finansowy					0,00
- sektor niefinansowy	100412,27	144502,38		116171,36	128743,29
- sektor budżetowy					0,00
Należności pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor finansowy					0,00
- sektor niefinansowy					0,00
- sektor budżetowy					0,00
Należności poniżej standardu	0,00	5392,25	0,00	0,00	4841,02
- sektor finansowy					0,00
- sektor niefinansowy	0,00	5392,25		551,23	4841,02
- sektor budżetowy					0,00
Należności wątpliwe		0,00	0,00		0,00
- sektor finansowy					0,00
- sektor niefinansowy					0,00
- sektor budżetowy					0,00
Należności stracone	291096,25	148447,68	0,00	96002,34	343541,59
- sektor finansowy					0,00
- sektor niefinansowy	291096,25	148447,68		96002,34	343541,59
- sektor budżetowy					0,00
Stan rezerw na 01.01.2016	391508,52	298342,31	0,00	212724,93	477125,90
Korekty wartości z tytułu ESP	499788,48	X	X	X	499788,48
- sektor niefinansowy w tym:	493538,61	X	X	X	502726,52
ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	9747,32	X	X	X	8568,60
- sektor budżetowy w tym:	6249,87	X	X	X	3647,75
ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	0,00	X	X	X	0,00

VI. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

1. Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje SGB-Bank SA	439200,00
2.	Udziały Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB	1000,00
3.	Udziały Concordia Polska TUW	60,00
RAZEM		440260,00

W portfelu Bank na dzień 31-12-2016 r. znajduje się 432 akcje Banku Zrzeszającego SGB-Bank SA w Poznaniu o wartości nominalnej 100 zł za akcje.

Posiada również udział w wysokości 60,00 zł w TUW „Concordia”, na który utworzono w latach ubiegłych odpis w wysokości 100% wartości nominalnej.

Od 2015 roku z racji przynależności do Systemu Ochrony Instytucjonalnej IPS Bank jest posiadaczem jednego udziału o wartości 1 tysiąc tejże spółdzielni.

Bank stosował metody wyceny papierów wartościowych zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 z późn. zmianami i „Polityką rachunkowości Banku Spółdzielczego w Ruści. Zgodnie z obowiązującą regulacją nabyte lub powstałe aktywa finansowe oraz inne inwestycje ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich nabycia albo powstania, według ceny nabycia albo ceny zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji nie są istotne.

Odpisu wyrażającego trwałą utratę wartości inwestycji zaliczonych do aktywów trwałych dokonuje się nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego.

Skutki wzrostu lub obniżenia wartości inwestycji krótkoterminowych wycenionych według cen (wartości) rynkowych zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych.

- Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	<i>Bankowe papiery wartościowe SGB-SA Poznań</i>	<i>100187,89</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
RAZEM		100187,89	0,00	0,00

Bank w swoim portfelu nie posiada ekspozycji, które należałoby wycenić w wartości godziwej.

VII. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

- Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym było ryzyko przeszacowania i ryzyko bazowe. Udział aktywów wrażliwych w aktywach bilansowych na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 94,7 % a pasywów wrażliwych 46,5%.

Aktywa o stałym oprocentowaniu stanowiły 35,6% sumy bilansowej. Poziom aktywów o zmiennej stopie procentowej kształtował się na poziomie 64,4 sumy bilansowej, podczas gdy 100,0% sumy bilansowej stanowiły pasywa o zmiennej stopie procentowej.

2. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej badania sytuacji szokowej tj. w zakresie:

- ryzyka przeszacowania, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 p.b.
- wpływu zmian stóp procentowych 200 p.b. na wartość ekonomiczną Banku.

W przypadku obniżki rynkowych stóp procentowych o 200 p.b. wynik odsetkowy w skali 12 miesięcy zmniejszy się 853 tys. zł. co stanowiło 33,1% wyniku odsetkowego oraz 11,3% funduszy własnych, natomiast przy założeniu, że stopy procentowe wzrosną o 200 p.b. wynik odsetkowy wzrośnie o 731 tys. zł. co stanowiło 28,4% wyniku odsetkowego oraz 28,4% funduszy własnych. Wpływ zmian stóp procentowych o 200 p.b. na wartość ekonomiczną wyniesie 105 tys. zł co stanowi 1,4 % funduszy własnych

VIII. Redukcja ryzyka kredytowego przy zastosowaniu metody standardowej, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 Parlamentu Europejskiego (UE) – informacje jakościowe i ilościowe:

Bank nie stosował technik redukcji ryzyka kredytowego.

Bank może stosować techniki ograniczenia ryzyka kredytowego:

1) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. nr 235 poz. 1589). Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Bank Spółdzielczego w Ruścu” stanowiącej załącznik do niniejszej Informacji.

2) pomniejszenie wag ryzyka przypisanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych zgodnie z zapisami Rozporządzenia 575/2013 UE z dnia 26 czerwca 2013 r.

Na dzień 31.12.2016 Bank Spółdzielczy w Ruścu z wymienionych technik ograniczenia ryzyka kredytowego stosował pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem MF.

Wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik redukcji ryzyka kredytowego według stanu na dzień sprawozdawczy:

l.p.	Ekspozycje kredytowe w podziale na sytuacje	Stan przed zastosowaniem technik redukcji ryzyka	Stan po zastosowaniu technik redukcji ryzyka
1	Ekspozycje kredytowe ogółem W tym w sytuacji:	49074596,72	48705546,72
2	Normalnej:	48408043,73	48408043,73
3	Pod obserwacją:	0	0,00
4	Poniżej standardu:	24512,15	24512,15
5	Wątpliwe:	0	0,00
6	Stracone:	642040,84	272990,84

IX. Zasady ustalania (Polityka) zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku:

Realizując zapisy zawarte w Uchwale nr 258/2011 Komisja Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków

szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad polityki zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku, , zwanej dalej Uchwałą, dokonano oceny obowiązującego w Banku Spółdzielczym, zwanym dalej Bankiem, systemu wynagradzania i stwierdzono, że brak w nim elementów zachęcających pracowników do podejmowania nadmiernego ryzyka. W Banku nie funkcjonuje system wynagradzania oparty na zmiennych składnikach wynagradzania w rozumieniu Uchwały. Bank realizując zapisy Uchwały i stosując wskazaną w niej zasadę proporcjonalności wprowadza niniejszą „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Ruścu” zwaną dalej „Polityką”, w ograniczonym zakresie, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń. Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności. Bank z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustala, iż niniejsza Polityka dotyczyć będzie członków Zarządu Banku.

Bank dokonuje raz w roku analizy stanowisk, oraz określała krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka. W związku z tym, że wszystkie istotne decyzje podejmowane są przez Zarząd - do stanowisk kierowniczych zalicza się tylko Członków Zarządu.

Wynagrodzenia osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku obejmuje część stałą (wynagrodzenie zasadnicze), oraz zmienny składnik wynagrodzenia (regulaminowa premia roczna). Regulaminowa premia roczna przyznawana jest na podstawie oceny efektów pracy Członków Zarządu, której dokonuje Rada Nadzorcza Banku. Ocena efektów pracy członka Zarządu Banku dokonywane jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata tzn. rok miniony oraz 2 poprzednie, oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto.

Kryteriami oceny efektów pracy są:

- 1) jakość portfela kredytowego,
- 2) realizacja planu finansowego,
- 3) realizacja przyjętej strategii.

Jakość portfela kredytowego mierzona jest w procentowym udziale kredytów zagrożonych w portfelu kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym.

Pozytywna ocena efektów pracy Zarządu uwarunkowana jest spełnieniem następujących przesłanek;

- 1) utrzymanie udziału kredytów zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 5%,
- 2) realizacja zaplanowanego na dany rok wyniku finansowego w 80%,
- 3) wysokość premii nie może być większa niż 20% zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto i 20% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

X. Informacje ilościowe:

X.1. Informacje o sumie wypłaconych w 2016r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu uchwały 258/2011 KNF.

	Stanowiska kierownicze	Stale składniki	Zmienne składniki	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	443952,00	53500,00	4

Stosunek zmiennych składników do wynagrodzenia stałego wypłaconego w 2016 roku wynosi 12,05 %.

W 2016 roku utworzono rezerwę na premie roczną wraz narzutami w wysokości zł 77662 przeznaczoną do wypłaty w 2017 roku po dokonaniu przez Radę Nadzorczą oceny efektów pracy Zarządu.

X.2. Informacje o sumie wypłaconych w 2016 r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF:

Nie dokonano płatności związanych z podjęciem zatrudnienia lub zakończenia stosunku pracy.

X.3. Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r.

Zgodnie z zapisami obowiązujących Procedur - bank monitoruje ryzyko operacyjne poprzez analizę i podgląd wszystkich wpisów do rejestru RIRO - składających się na kluczowe wskaźniki ryzyka, poziom których wyznaczony na dany okres określa się mianem kluczowych wskaźników ryzyka.

Poziom wyznaczonych KRI to jednocześnie poziom limitów dla ryzyka operacyjnego.

Kluczowe wskaźniki ryzyka wyznaczone zostały stosownie do apetytu na ryzyko w banku i nie przekraczaniu limitów na ryzyka zawarte w innych procedurach bankowych.

Wyniki monitoringu w minionym okresie sprawozdawczym wskazują na to, że w banku nie występują obszary ani komórki o ryzyku operacyjnym podwyższonym, natomiast kluczowe wskaźniki ryzyka uwzględniają różne aspekty ryzyka.

W banku przyjęto zasadę, że rejestrowane są wszystkie zdarzenia, zastosowano jednak punkt odcięcia od strat nieistotnych. W procedurze zasad zarządzania ryzykiem zapisano bowiem, że jeśli wartość incydentu nie przekracza złotych 100- incydent nie podlega wycenie. W przypadku naszego banku, przeprowadzone analizy wykazały, że w zachodzących incydentach chodzi głównie o utracone przychody a nie poniesione straty – np. z tytułu nieczynnego bankomatu, przy czym w badaniach wykazano, że nie przekroczyły one jednostkowo nigdy kwoty 100 zł, nie przeprowadzono też w całym okresie sprawozdawczym testowania dla tego ryzyka.

X.4. Działania mitygujące jakie zostały podjęte w celu uniknięcia w przyszłości ww. strat:

Redukcja negatywnych skutków zdarzeń ryzyka operacyjnego w roku sprawozdawczym 2016 obejmowała:

- zlecaniu wykonywania czynności należących do zakresu działania przez podmioty zewnętrzne o niskim poziomie ryzyka operacyjnego,
- stosowanie odpowiednich zabezpieczeń prawnych wiarytelności banku wynikających z umów z klientami i kontrahentami,
- stosowanie ubezpieczeń na wypadek zdarzeń operacyjnych, zapewniających utrzymywanie ryzyka operacyjnego na poziomie nie zagrażających bezpieczeństwu funkcjonowania banku,
- posiadaniu planów utrzymania ciągłości działania na wypadek utraty ciągłości krytycznych procesów, niezbędnych do funkcjonowania banku.

Ponadto w działalności operacyjnej – bank ma na uwadze, że bank nie może podejmować działalności zbyt ryzykownej, działalności obciążonej wysokim poziomem ryzyka.

Bank dokonywał w swojej działalności transferu ryzyka stosując w działalności ubezpieczenia majątkowe,

Niezależnie od powyższego znaczenie szczególne w działalności bieżącej banku miało przyjmowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych, w tym kontroli zdarzeń operacyjnych wywołujących straty.

Bank ma na uwadze w ocenie, że poziom ryzyka operacyjnego jest nadmierny, gdy potencjalne korzyści z działalności są niższe od potencjalnych strat operacyjnych.

X.5. Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku:

Liczba incydentów zgłoszonych w systemie wspierającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym :

Rodzaj ryzyka	liczba incydentów
Oszustwa wewnętrzne	brak
Oszustwa zewnętrzne	brak
Zasady dotyczące zatrudnienia	brak
Zakłócenia działalności gospodarczej	22
klienci i produkty	2

Najwięcej incydentów w roku 2016 zidentyfikowano dla rodzaju - zakłócenia w działalności gospodarczej i awarie systemów, które stanowiły 92% zarejestrowanych zdarzeń ryzyka.

Łączna liczba zarejestrowanych incydentów ryzyka operacyjnego w całym 2016 roku wynosiła 24.

W banku nie wystąpiły żadne straty rzeczywiste, wystąpiły jedynie utracone przychody z tytułu utraconej prowizji i dotyczyły one wyłącznie z czasowej niedostępności bankomatów.

Według wyceny dokonanej przez analityków ryzyka utracona prowizja z tytułu niesprawności bankomatów wynosiła 137,24 zł.

Ilość występujących incydentów ryzyka w roku 2016 oraz ich wartość wskazują jednoznacznie na to, że poziom narażenia banku na ryzyko operacyjne był niski.

Nie wystąpiły przypadki wystąpienia strat rzeczywistych, które byłyby odzyskiwane z polis ubezpieczeniowych banku.

X.6. – Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się jako miarę kapitału TIER 1 w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

Wskaźnik dźwigni na dzień 31.12.2016 wynosił 8,43% (obowiązujący limit 3%)

XI. Informacje wymagane przez Rekomendację „P” :

1. Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych,

Zgodnie z procedurą „Zasadami zarządzania płynnością w Banku Spółdzielczym w Ruścu” w procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

Rada Nadzorcza:

- 1) która w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
- 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank,

- 4) zatwierdzanie scenariuszowych planów awaryjnych płynności.

Zarząd:

- 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
- 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności;
- 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt. 2;
- 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą. wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko

Dział analiz i ryzyk bankowych oraz informatyki – będący komórką monitorującą ryzyko płynności, która podlega Wiceprezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zgłaszaniem potrzeb zmian w polityce płynnościowej Banku;
- 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
- 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności
- 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
- 9) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR;
- 10) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
- 11) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
- 12) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
- 13) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Komórka księgowości – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności, która podlega członkowi Zarządu – Głównemu Księgowemu, wykonujący zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
- 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.

Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne za:

- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
 - 2) sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
 - 3) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych,
2. Sposób pozyskiwania finansowania,
Głównym źródłem finansowania działalności są:

- 10) depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych;
 - 11) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
 - 12) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
 - 13) finansowanie kredytów łącznie z majątkiem trwałym przez pasywa stabilne powiększone o fundusze własne przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
 - 14) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
 - 15) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
 - 16) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów w bazie depozytowej;
 - 17) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
 - 18) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.
3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych oraz funkcji zarządzanie płynnością.
Funkcje skarbowe są to zadania wykonywane przez komórkę zarządzającą, natomiast funkcje zarządzaniem płynnością są to zadania wykonywane przez komórkę monitorującą i są to funkcje w pełni scentralizowane.
4. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB
Bank Spółdzielczy w Ruścu jest zrzeszany w Zrzeszaniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.
Bank Zrzeszający w zakresie ryzyka płynności zobowiązany jest do:
- 1) prowadzenia rachunków bankowych Banku Spółdzielczego, za pośrednictwem których Bank Spółdzielczy przeprowadza swoje rozliczenia pieniężne oraz utrzymuje rezerwę obowiązkową,
 - 2) dokonywania w imieniu Banku Spółdzielczego rozrachunków międzybankowych,
 - 3) dokonywanie rozrachunków w zakresie transakcji dokonywanych przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych,
 - 4) lokowanie nadwyżek płynnościowych.
- W ramach IPS Bank może skorzystać z pomocy finansowej w formie:
- pożyczki płynnościowej,
 - pożyczki restrukturyzacyjnej,
 - pożyczki długoterminowej oraz innej pomocy ramach „Zasad udzielania pomocy finansowej z Funduszu Pomocowego w Systemie Ochrony SGB”
5. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp	nazwa	Wielkość	Limit wynikający z przepisów
1.	Norma krótkoterminowa	0,32	0,20
2.	Norma długoterminowa	2,54	1,00
3.	Wskaźnik LCR	1,47	0,70

6. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności w tys. zł

Lp	Przedział płynności	Aktywa skumulowane Od początku	Pasywa skumulowane Od początku	Luka skumulowana od początku	Wskaźnik skumulowany od początku
1	Przedział do 1 miesiąca	46227	23861	22366	1,94
2	Przedział do 3 miesięcy	37791	13703	24088	2,76
3	Przedział do 6 miesięcy	39840	24277	15563	1,64

7. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonującej w zrzeczeniu

Dodatkowym zabezpieczeniem płynności może być uruchomienie linii kredytowych z których Bank może skorzystać w Banku Zrzeszającym (np. kredyt w rachunku bieżącym, kredyt długoterminowy).

Bank Spółdzielczy w Ruścu jest również uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB i związku z przystąpieniem funkcjonuje mechanizm pomocowy w ramach IPS, którego celem jest finansowanie zadań spółdzielni w zakresie udzielania pomocy finansowej członkom, mającej na celu zapewnienie płynności oraz poprawę ich wypłacalności i zapobieżenie upadłości.

8. Aspekty ryzyka płynności, na które bank jest narażony i które monitoruje,

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- Przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- Nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- Znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- Istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- Ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- Brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełniania na poziomie indywidualnym),
- Wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- Wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- Niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych.

9. Sposób dywersyfikację źródeł finansowania banku,

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,

- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

10. Techniki ograniczania ryzyka płynności,

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- Stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- Lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwanie w sytuacji skrajnej,
- Przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- Utrzymywanie Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- Określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

11. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności.

Podstawowe pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności zostały określone w § 4 „Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Ruści”:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) depozyty ogółem – depozyty oraz depozyty banków;
- 4) dzień sprawozdawczy - dzień, na który Bank oblicza nadzorcze miary płynności; dla obliczeń nadzorczych miar płynności dniem sprawozdawczym jest każdy dzień roboczy,
- 5) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 6) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 7) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 8) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 9) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 10) płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 11) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

- 12) aktywa płynne – suma aktywów nieobciążonych, o których mowa w § 46 ust.2 pkt 1; niniejsza definicja nie dotyczy pojęcia „aktywa płynne” używanego na potrzeby wyznaczania wskaźnika LCR;
 - 13) depozyty stabilne – suma osadu na depozytach sektora niefinansowego i osadu na depozytach instytucji rządowych i samorządowych;
 - 14) pasywa niestabilne – depozyty ogółem minus depozyty stabilne plus różnica pomiędzy zobowiązaniami pozabilansowymi dotyczącymi finansowania a osadem na tych zobowiązaniach;
 - 15) pasywa stabilne – depozyty stabilne plus pożyczki podporządkowane w części niezaliczanej do funduszy własnych, plus kredyty i pożyczki z Banku Zrzeszającego z pierwotnym terminem zapadalności powyżej 1 roku;
 - 16) termin płatności – termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;
 - 17) nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności;
 - 18) wskaźnik LCR / wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;
 - 19) wskaźnik NSFR / wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto – wskaźnik płynności długoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;
 - 20) wewnętrzny wskaźnik NSFR – wskaźnik, którego budowa, do czasu określenia przez EUNB sposobu sformułowania wymogu stabilnego finansowania oraz przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę UE poziomu tego wskaźnika, została określona przez Spółdzielnię,
 - 21) podmioty regulowane – zgodnie z ustawą o nadzorze uzupełniającym zaliczają się do nich
w szczególności: banki, oddziały instytucji kredytowych, banki zagraniczne, zakłady ubezpieczeń, firmy inwestycyjne;
 - 22) transakcje zawierane na rynku hurtowym – transakcje zawierane z podmiotami regulowanymi, operacje dokonywane w ramach świadczenia usług pośrednictwa finansowego na rachunek własny w imieniu klienta;
 - 23) osoby wewnętrzne – osoby i podmioty wymienione w obowiązującym w Banku regulaminie udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń osobom i podmiotom wymienionym w art. 79, 79a Prawa bankowego;
 - 24) małe lub średnie przedsiębiorstwa (MŚP) – przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 osób, i których obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR, i/lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR¹, przy czym za przedsiębiorstwo uznaje się każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej. Obejmuje to w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne prowadzące działalność rzemieślniczą lub inne rodzaje działalności, oraz spółki cywilne lub stowarzyszenia regularnie prowadzące działalność gospodarczą;
 - 25) gospodarstwo domowe – podmiot będący przedsiębiorcą indywidualnym, osobą prywatną lub rolnikiem indywidualnym.
12. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą banku.
Nadwyżki środków Banku Spółdzielczego w Ruścu lokowane są w Banku Zrzeszającym.
13. Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych.,
Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.
-

14. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględni wyniki testów warunków skrajnych.
Plany awaryjne zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.
15. Polityka utrzymania płynności.
1. W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.
 2. W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:
 - 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone);
 - 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
 - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
 - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego;
 - pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
 - przyrostu depozytów.
16. Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeszenia.
Celem ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.
Wysokość limitów została określona na podstawie:
 - 1) nadzorczych limitów ostrożnościowych,
 - 2) analiz poziomu wskaźników podlegających limitowaniu w powiązaniu z ogólną sytuacją finansową uczestników IPS
17. Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności
Raporty oraz sprawozdania dotyczące poziomu ryzyka płynności przedstawiane są Radzie Nadzorczej i Zarządowi w terminach określonych w Instrukcja sporządzania informacji zarządczej.

XII. Informacje o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej wymogów określonych w art. 22 aa ustawy Prawo Bankowe

Zasady oceny odpowiedniości członków Zarządu i Rady Nadzorczej (Regulamin działania Zarządu, Regulamin działania Rady Nadzorczej) zawierające politykę rekrutacji dotyczącą wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej oraz strategię w zakresie różnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego. Procedura oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej została przyjęta Uchwałą Zebrania Przedstawicieli Nr 11c/2015 z dnia 20.05.2015 r.

Członkowie Rady Nadzorczej podlegają corocznej ocenie zgodnie z „Procedurą oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Ruścu.

Ocena Członków Rady Nadzorczej została dokonana przez Zebrania Grupy Członkowskiej, natomiast Rada Nadzorcza przez Zebranie Przedstawicieli

Bank Spółdzielczy w Ruścu informuje, że Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu spełniają wymogi określone w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe a w szczególności, że Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków oraz, że dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

XIII. Ujawnienia w zakresie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku.
2. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
3. W celu zabezpieczenia się przed stratą Bank rozpoznaje, ocenia i kontroluje wszystkie rodzaje ryzyka wynikające z prowadzonej działalności i poprzez proces kontroli zapewnia, by pracownicy Banku pracowali w sposób wydajny i uczciwy realizując cele i ustalone zadania.
4. W celu prezentowania wiarygodnych sprawozdań finansowych, system kontroli wewnętrznej zapewnia rzetelne ich przygotowywanie w oparciu o księgi prowadzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości.
5. W celu podejmowania prawidłowych decyzji nadzorczych, system kontroli wewnętrznej weryfikuje jakość i kompletność sporządzanej w Banku informacji zarządczej.
6. System kontroli wewnętrznej chroni zasoby Banku, zapewnia wysoką jakość i niezawodność informacji oraz zgodność działania z przepisami prawa, a także eliminuje występowanie nieprawidłowości i błędów.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie skutecznego systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku, wypełniając swoje obowiązki, wprowadzają w życie przyjęte przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim:

- 1) odpowiadają za wdrożenie odpowiednich mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej,
- 2) monitorują prawidłowość przestrzegania mechanizmów i procedur kontroli

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia m.in.:

- 1) funkcję kontroli, powierzoną osobom wykonującym kontrolę wewnętrzną, mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku,
- 2) niezależną komórkę audytu wewnętrznego mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

2. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku.

Od 2016 roku Bank jako uczestnik Spółdzielczego Systemu Ochrony Instytucjonalnej SGB objęty jest badaniem przeprowadzonym przez Spółdzielnię. Plan audytu buduje na zasadach wynikających z Umowy Systemu Ochrony SGB

XIV. Ujawnienia w zakresie aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń

Formularz A – Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej	0,00		0,00	
030	Instrumenty kapitałowe	0,00	0,00	0,00	
040	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00	0,00
120	Inne aktywa			0,00	
Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą				
150	Instrumenty kapitałowe	0,00	0,00		
160	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00		
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0,00	0,00		
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0,00	0,00		
Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS		
		010	030		

010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0,00	0,00
D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

Wszelkie Procedury oraz Instrukcje związane z monitorowaniem ryzyka oraz poziomu kapitału dostępne są w siedzibie Banku Spółdzielczego w Ruścu

Data: 2017. 06.19 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Ruścu

Barbara Kociuga – Prezes Zarządu,

Bożena Bednarek – Wiceprezes ds. finansowych,

Tomasz Kaczmarek – Wiceprezes ds. handlowych,

Elżbieta Rudzka – Członek Zarządu.

Informacja została zatwierdzona przez Uchwałę Zarząd Banku nr 46/2017 z dnia 19 czerwca 2017 roku